

KATOLIK POLSKI

„KATOLIK POLSKI” wychodzi 6 razy w tygodniu
i kosztuje na miesiąc
3.— zł.

Redakcja i Administracja:
Katowice, Rynek 12
TELEFON 1414

ZA OGŁOSZENIA płaci się za wiersz 15 groszy
milimetry. Wiersz reklamowy 60 groszy
Na pierwszej stronie 80 groszy.

Nr. 27.

Katowice, czwartek 2-go lutego 1928

Rok IV.

Dyskusja nad mową ministra Stresemanna.

Berlin. (PAT). Na wtorkowym posiedzeniu Reichstagu w ciągu dyskusji nad mową ministra Stresemanna doszło do ostrego zatargu między dwoma stronnictwami rządowymi, mianowicie między centrum a stronnictwem niemiecko-narodowym. Konflikt wybuchł na tle przemówienia przedstawiciela frakcji niemiecko-narodowej posła v. Freytagh-Loringhove, który zajął stanowisko opozycyjne wobec polityki zagr. min. Stresemanna. Mówca centrowy, prałat ks. Ullrich ze Śląska, wyraził ubolewanie z powodu mowy posła v. Freytagh-Loringhove i oświadczył, że krytyka polityki zagranicznej Niemiec, zawarta w tej mowie zarówno co do swoich rozmiarów, jak i co do formy nie da się pogodzić z przynależnością mówcy do koalicji rządowej. W dalszym ciągu swego przemówienia poseł Ullrich omówił kwestję ewakuacji Nadrenji, kwestję rozbrojenia, wreszcie stosunek do Polski,

przyczem powtórzył od dawna znane oświadczenie o korytarzu polskim, i oświadczył, że żądanie, jakie Polska stawia pod adresem Gdańska nie jest zgodne z charakterem Gdańska jako wolnego miasta.

Wreszcie poseł Ullrich omówił obszernie sprawy śląskie, zarzucając Polsce niedotrzymanie kompromisu genewskiego w sprawie szkolnej.

Przemówienie swoje w kwestji polskiej zakończył poseł Ullrich oświadczeniem, że stronnictwo centrowe z radością powitało mowę ministra Zaleskiego, musi jednak żądać od Polski uszanowania spraw mniejszości niemieckiej w Polsce.

Przedstawiciel stresemanowej niemieckiej partji ludowej baron v. Rheinbaben, streścił program polityki zagranicznej Niemiec: na Zachodzie ewakuacja Nadrenji i zagłębienie Saary, na Wschodzie rewizja granic i stworzenie stałych stosunków granicznych między Polską i Niemcami, oraz przyłączenie Austrii do Niemiec.

Dyskusja zagraniczna w senacie francuskim.

Paryż. (Pat). W senacie odbyła się dyskusja nad interpelacją w sprawie polityki zagranicznej. W przemówieniu swoim senator Hubert stwierdził, że polityka Francji w każdej dziedzinie kierowała się zawsze dążeniem pokojowym i idea, że bez sankcjonującego arbitrażu nie może być zapewnionego bezpieczeństwa, bez czego znowu rozbrojenie nie jest możliwe. Robiąc aluzję do przemówienia ministra Stresemanna mówca zaznaczył, że aczkolwiek Niemcy uważają się za zupełnie rozbrojone, to jednak wynikiem ich przegranej było zorganizowanie armji według metod nowoczesnych, nie zastosowanych jeszcze przez Francję. Rozbrojenie materialne nie ma znaczenia bez poprzedniego rozbrojenia moralnego. Celem uniknięcia nowej wojny

mówca zalecał stworzenie unji międzynarodowej i w zakończeniu złożył hołd Briandowi, stwierdzając, że poświęcił on celom pokojowym pracę całego swego życia.

Po przemówieniu, wygłoszonym w senacie przez senatora Huberta zabrał głos senator Japy, który domagał się zerwania stosunków z sowietami wobec istniejącej stale z ich strony groźby mieszanja się do wewnętrznych spraw kraju. Następny mówca Lemery zapytywał, czy minister Briand zgodzi się po ewakuacji Nadrenji na utworzenie zdemilitaryzowanej strefy, pozostającej pod kontrolą Ligi Narodów. Na tem dyskusję przerwano. Będzie ona prowadzona w dalszym ciągu w czwartek.

W Kownie o rokowaniach Woldemarasa z Stresemannem.

Berlin. (PAT.) „Berliner Tageblatt” donosi z Kowna, że litewskie koła polityczne zajmują bardzo ostrożne stanowisko wobec berlińskiego komunikatu o rokowaniach Woldemarasa z Stresemannem. Koła kowieńskie zapatrują się na ogół krytycznie na wynik tych rokowań i słyszy się wyraźne oświadczenia, że dotychczas rokowania te nie dały Litwie nic pozytywnego, jedynie tylko zawarcie traktatu rozjemczego posiada — zdaniem kół kowieńskich — pewne znaczenie.

„Lietuvos Ziniom”, jedyny dziennik, który dotychczas zajął stanowisko w sprawie tych rokowań oświadcza, że sprawa rokowań handlowych przedstawia się na ogół jeszcze bardzo mgliście. Owoce ro-

kowań berlińskich dotychczas wiszą jeszcze w powietrzu. Niejasne jest również dla litewskiej opinii publicznej, co zostało osiągnięte w sprawie Kłajpedy, ponieważ nic wyraźnego w tej sprawie komunikat nie mówi.

„Berliner Tageblatt” dodaje do tej depeszy swoją uwagę, w której podkreśla, że owe głosy litewskie wyraźnie, wykazują niezadowolenie opinii litewskiej z wyniku rokowań berlińskich, szczególnie w punktach dotyczących Kłajpedy, i sprawy optantów. Jest to zjawisko, na które opinia niemiecka musi zwrócić baczną uwagę. Należy jednak sądzić, że Woldemaras zdecydowany jest na energiczne wystąpienie, któreby zatarło wszystkie różnice między obietnicami i ich spełnieniem.

Wysłannik Litwy w Warszawie.

Warszawa. (Pat). Bawiący w Warszawie przedstawiciel prasy litewskiej prof. uniwersytetu kowieńskiego p. Mikołaj Birżyska odwiedził 31 bm. dyrektora Polskiej Agencji Piotra Góreckiego, z którym odbył dłuższą konferencję. Poruszono m. in. sprawę wzajemnych informacji prasowych polsko-litewskich.

Prof. Birżyska był 31 bm. przyjęty w godzinach popołudniowych przez p. ministra spraw zagranicznych Zaleskiego, który udzielił mu specjalnego wywiadu dla prasy litewskiej. O godz. 5-ej po południu prof. Birżyska był podejmowany w hotelu Europejskim przez grono profesorów uniwersytetu warszawskiego z rektorem ks. Szlagowskim i prof. Handelsmannem na czele. W zebraniu wzięli udział przedstawiciele sfer naukowych i prasy w stolicy.

BACZNOŚĆ!!

Rolnicy, Ogrodnicy i Pszczelarze!!

Poleca wszelkie nawozy sztuczne zaradczce środki przeciw wszystkim owadom pasorzytom — przybory pszczelarskie w wielkim wyborze. — Miód pod gwarancją czysty na składzie.

Drogeria św. Barbary

Właśc: W. DUDKIEWICZ

KATOWICE, ul. Warszawska 10.

Dosyć zgorszenia.

W sprawie bardzo doniosłej pisze krakowski „Czas”:

Wszyscy wiedzą aż nadto dobrze — więc przykładów przytaczać nie trzeba — co się obecnie dzieje na szpaltach przeważnej części prasy polskiej z... katolicyzmem. Od chwili wydania listu pasterskiego ks. ks. biskupów na temat wyborów, katolicyzm stał się nowym narzędziem agitacji przedwyborczej i nowym argumentem partyjności. Używano go co prawda do tych samych celów i w latach ubiegłych, ale nigdy w takich rozmiarach i nigdy w tak wprost oburzający i skandaliczny sposób, jak dzieje się to teraz. Czytając odezwy wyborcze i artykuły dziennikarskie odnosi się wrażenie, że mamy w Polsce do czynienia nie z jednym, lecz z trzema, czy nawet pięcioma katolicyzmami ludowymi, gospodarczymi, narodowymi itp. Każdy wywiesza sztandar katolicki i używa go do przykrycia swych celów, interesów, czy potrzeb osobistych i partyjnych, myśląc jedynie o tem, jakby tym sztandarem najboleśniej ugodzić przeciwnika. Nadużywanie katolicyzmu jako hasła politycznego i narzędzia walki partyjnej doprowadziło do tak okropnej nim poniewierki i takiego pohańbienia, iż rzeczywiście patrzący na to wszystko z boku obcy, nie znający naszych stosunków, człowiek, mógłby słusznie pomyśleć, że katolikami prawdziwymi w Polsce są chyba tylko ci, którzy o katolicyzmie... wcale nie mówią!

A jednak mówić o nim trzeba i należy, jeno zupełnie inaczej, jak się u nas praktykuje. Jak zaś, zaraz to pokażemy, przytaczając w skróceniu artykuł napisany przez Niemca Dr. Ehlen w wydawnictwie periodycznym „Lotsenrufe”, organie kat. młodzieży germańskiej (Grossdeutsche Jugend) tej samej młodzieży, która wydała przed paru tygodniami list otwarty do biskupów Niemiec i Francji, wzywając ich, aby stanęli przed swymi wiernymi i rzekli do nich słowa miłości, słowa potępiające wojnę, a tworzące atmosferę pokoju i rozbrojenia moralnego...

Jeżeli raz wreszcie nie zdobędziemy się z całą pokorą na przypomnienie sobie grzechów, których naród nasz dopuścił się względem Polski — pisze dr. Ehlen — to całe nasze chrześcijaństwo będzie w oczach Boga tylko pozorem, a przedewszystkiem tylko Jego obrażą.

Dotychczas za bardzo odgrywaaliśmy rolę faryzeusza, który, uważa się za sprawiedliwego. Może być, że i Polacy mają różne powody do wzburzenia w sobie żalu, ale naszym pierwszym zadaniem jest poznać i naprawić nasze własne grzechy, niezależnie od tego, czy inni to samo uczynią. Musimy nareszcie zacząć wierzyć przez czyny nasze w siłę prawa i miłości. Jeżeli tych czynów niema, wtedy „wiera” nasza, o której tak pięknymi mówimy słowami, jest niczem innym, jak ułudą. Kto z katolików niemieckich wie, choćby to, że Polska jest prawie tak wielkim krajem, jak Niemcy, i że w tej Polsce jest według wszelkiego prawdopodobieństwa daleko więcej szczerze wierzących katolików, niż w Niemczech? Kto z nich ma choćby tylko przecucie polskiej pobożności? Kto z nas wie, że jeszcze przed wielką rewolucją francuską duchowieństwo polskie i szlachta polska wyrzekli się dobrowolnie swych przywilejów

Wtorkowe posiedzenie komisji budżetowej Sejmu Śląskiego.

Katowice (Pat). Na wtorkowym posiedzeniu komisji budżetowej Sejmu Śląskiego wprowadzono szereg zmian do noweli ustawy o Śląskim Funduszu Gospodarczym. Następnie komisja przyjęła wniosek Rady Wojewódzkiej w sprawie przeniesienia kredytów i uchwaliła wstawienie dodatkowo 10000 zł. dla spółdzielni „Neptun”. Po przeprowadzeniu ogólnej dyskusji nad projektem ustawy o zaciągnięciu 100 milionowej pożyczki na cele inwestycyjne, komisja wyraziła swą zgodę na zaciągnięcie tej pożyczki. Na następnym posiedzeniu komisji w dniu 3 lutego rb. będzie komisja przedłożyła szczegółowe sprawozdanie w tej sprawie.

i że czyn ten był jednym z głównych powodów podziału Polski.

Są zresztą różne metody. Nie wolno przemilczeć, że naród polski sam ponosi wielką część winy przez to, że pozwolił rozwijać się siewowi niezgody. Ale nie mówmy, że my, katolicy, jesteśmy niewinni co do tej wielkiej krzywdy, jaka się stała Polsce. Dlaczego jednak nie podnieśliśmy głosu przeciw tej wielkiej krzywdzie, gdyśmy jeszcze stanowili potęgę? Dlatego właśnie, że u nas coś nie było w porządku. Katolicy niemieccy patrzyli chętnie na germanizację Polaków w Poznaniu i na Górnym Śląsku i nie przeciwdziałali temu. Czyż naprawdę sumienie nasze jest pod tym względem czyste? Już w roku 1798 „Schlesische Zeitung” groziła rodzicom gniewem Bożym, jeżeli w dalszym ciągu nie będą pozwalali dzieciom uczyć się tego „przecież daleko lepszego języka niemieckiego”. Już wtenczas starano się zohydzić język i obyczaje Polaków.

Jedno winiliśmy dziś zrobić, winiliśmy dążyć do tego, by, zbadawszy przedewszystkiem własne sumienie (Polacy swoje, Niemcy swoje) i wierząc, że musimy sobie wzajemnie pomagać, tak postępować, by obustronna miłość nasza tem bardziej się wzmacniała, im cięższe są nasze wzajemne oskarżenia. Jeżeli będziemy sobie wyrządzali wzajemnie jakiegolwiek krzywdy, z pewnością wszystkie siły świata zwrócą się przeciwko nam. Prawo zawsze zwycięża, ponieważ po jednej stronie stoi Bóg. Dlatego Polska musiała zmartwychwstać. Być może, że fakt ten naszemu małemu krótkowzrocznemu pojmowaniu rzeczy, wydaje się bardzo wątpliwym, ale kto wierzy w rzeczywistość prawa, dla tego sprawa ponownego powstania Polski nie może być zjawiskiem niezrozumiałym.

Przytoczone ustępy odnoszą się co prawda do stosunków polsko-niemieckich. A jednak z łatwością zastosować się dadzą na stosunki wewnętrzne między Polakami. Jeśli Niemiec potrafi pisać o Polakach w duchu tak wzniosłego przejęcia się idealami katolickimi — wymagać chyba można, ażeby katolicy polscy stosowali podobną metodę choćby tylko między sobą, ażeby wzniesli się do takiej samej wyżyny w stosunkach swoich wzajemnych. Ale jeśli nawet i tego nie potrafią, niech przynajmniej zamkną. Niech przestaną używać katolicyzmu do szarpania się wzajemnego i zwalczania. Jest dosyć — na nieszczęście — dziedzin, w których znaleźć mogą wystarczający materiał do prowadzenia walki partyjnej i obrzucania się podejrzeniami, oskarżeniami i błotem. Używanie do tego celu katolicyzmu jest frymarzeniem naiwniejszym i najwznoślejszymi uczuciami, jakie tylko istnieć mogą, bo frymarzeniem uczuciami religijnymi. Czas byłby wielki koniec temu zgorszeniu położyć.

Przegląd polityczny

Przesilenie w centrum niemieckim.

W ostatnich czasach, jak to niejednokrotnie pisaaliśmy, zaznaczył się w łonie stronnictwa cen-

trum w Niemczech poważny rozłam. Stronnictwo to łączy w sobie żywioły katolickie w Niemczech, które jednakowoż tak pod względem socjalnym, jak i politycznym mają różne przekonania. Należą bowiem do niego wielcy właściciele ziemscy, którzy z natury rzeczy są konserwatystami, a także monarchistami. Obok nich siedzą robotnicy, a zatem wrogowie obszarników i monarchizmu. Są tam sfery średnie i wielcy przemysłowcy, to jest zawody, zwalczające się nawzajem. Pomimo takich rozbieżności poglądów partja centrowa stanowi w Niemczech najbardziej zwartą organizację, bo przyświeca wszystkim jej członkom katolicki światopogląd i obrona wiary i Kościoła, jako najwyższych dóbr ziemskich. Dla ich obrony poświęcają też oni niejednokrotnie osobiste i klasowe względy i interesy.

W miarę jednak, jak zaostrzają się w Niemczech stosunki polityczne i socjalne, to zaostrzenie znajduje także oddźwięk w życiu stronnictwa. Pierwszy oddźwięk nastąpił z chwilą, gdy centrum zdecydowało się utworzyć wspólny rząd z nacjonalistami. Ten rząd, w którym decydującą rolę odgrywały skrajni konserwatyści i monarchiści, musiał wpłynąć na to, że centrum nie mogło podkreślać swego republikańizmu i demokratycznego charakteru, jaki coraz silniej uwidaczniał się pod wpływem b. kanclerza Wirtha. Doszło nawet do tego, że obecny przywódca centrum i kanclerz Rzeszy, Marx, przy pewnej sposobności wygłosił mowę, w której określił stanowisko centrum do kwestji monarchistycznej w ten sposób: „Centrum nie jest ani monarchistyczne, ani republikańskie, lecz stoi na stanowisku konstytucji Weimarskiej”. To znaczy, że gdyby zniesiono konstytucję i wprowadzono napowrót monarchję, centrum stałoby się partją monarchistyczną.

Takie postawienie sprawy przez Marxa wywołało oburzenie w republikańskich kołach centrowych. Na czele opozycji przeciwko prawicowym skłonnościom Marxa, stanął Stegerwald, przywódca katolickich związków zawodowych. Walka ta przybrała tak ostre formy, że kierownictwo partji widziało się zmuszone zwołać zarząd partji. Posiedzenie to odbyło się w ubiegłą niedzielę z udziałem delegatów z całego państwa. Kanclerz Marx złożył sprawozdanie z działalności posłów, przyczem starał się osłabić wrażenie swych niefortunnych wystąpień. Wobec zbliżających się wyborów do parlamentu niemieckiego zgodzono się nie zaostrzać zatargu, by nie osłabiać siły stronnictwa. Na pozór zatem zatarg został załagodzony. Nie ulega jednak wątpliwości, że reakcyjne postępowanie Marxa spowoduje zwrot centrowców na lewo po wyborach, co będzie miało także dla państwa doniosłe skutki.

Traktat niemiecko-litewski.

Jak wiadomo z telegramów, w ubiegłą niedzielę podpisany został przez Stresemanna i Woldemarasa w Berlinie układ, regulujący wzajemne stosunki niemiecko-litewskie. Układ ten składa się właściwie z dwóch części. W pierwszej zawarta jest umowa, na podstawie której obydwaj państwa zobowiązują się poddawać wszelkie spory, mogące doprowadzić do wojny, rozstrzygnięciu sądu rozjemczego. Tekst układu tego nie różni się w niczem od podobnych układów, zawartych przez Niemcy z niektórymi mniejszymi państwami.

Część druga traktatu jest właściwie tylko przygotowaniem terenu do dalszych rokowań, dążących do zawarcia właściwego traktatu handlowego. Stwierdzono w niej zgodę rządu litewskiego na uwzględnienie żądań niemieckich co do optantów niemieckich w Klaipėdie. Rząd litewski zobowiązał się mianowicie nie wywłaszczać majątków niemieckich, których właściciele optowali na rzecz Niemiec i nie wydawać ich.

Dzienniki niemieckie podnoszą, że pobyt Wolde-marasa w Berlinie i osobiste jego narady ze Stresemannem przyczyniły się znakomicie do wytworzenia korzystnej atmosfery w stosunkach litewsko-niemieckich. Zarazem jednak stwierdzają, że traktat ten nie wpłynie zupełnie na stosunek Niemiec do Polski. Chociaż bowiem Litwa i Polska mają ze sobą bardzo napięte stosunki, to jednak zbliżenie niemiecko-litewskie nie oznacza, aby Niemcy miały popierać Litwę w jej walce z Polską. Przeciwnie, Niemcom więcej zależy na uregulowaniu stosunków z Polską i przez sympatię do Litwy nie będą oni narażali się na utrudnianie tego uregulowania.

Włochy i Jugosławia.

Pomiędzy Włochami a Jugosławią panują od chwili zakończenia wojny światowej stale napięte stosunki. Główną przyczyną tego jest fakt, że Serbia, która była bezpośrednią przyczyną wybuchu wojny i poniosła w niej niesłychanie dotkliwe straty, nie otrzymała od koalicji tego, co jej uroczyście obiecano. Mianowicie Włochy zdołały wymusić na mocarstwach przydzielenie im terenów, do których Serbowie rościli sobie pretensje, grożąc w przeciwnym razie przyłączeniem się do mocarstw centralnych. Serbowie uważają, że ich pokrzywdzono, nienawidzą przeto Włochów i pragną wcześniej czy później odebrać im to, co koalicja Serbji obiecała. Wskutek tego panuje ciągłe między Serbią a Włochami napięcie, a mocarstwa muszą sobie zadawać wiele trudu, by nie dopuścić do takiego zaostrzenia, które mogłoby doprowadzić do wojny.

W ostatnich czasach nastąpił znowu okres krytyczny. Oto jeden z włoskich dzienników podał wiadomość, że rząd jugosłowiański wydał tajną instrukcję dla żołnierzy, w której wyraźnie mówi, iż żołnierz jugosłowiański jest powołany nie tylko do obrony państwa w razie napadu, lecz także do zdobycia tych ziem, na których mieszkają ich rodacy. W prasie faszystowskiej powstał z tego powodu wielki hałas. Rząd włoski ogłosił też komunikat, wyglądający na ultimatum. Zwraca on uwagę na to, że Jugosławia wyraźnie skierowuje swoje zbrojenia przeciwko Włochom, a naród wychowywany jest systematycznie w tym kierunku, aby zdobyć ziemie od Poli do Udine. Takie postępowanie, jeśli będzie dalej prowadzone przez rząd jugosłowiański, będzie musiało się spotkać z stosowną odpowiedzią ze strony Włoch.

Niezawodnie nowe to zaostrzenie stosunków na Bałkanie spowoduje na najbliższej sesji Ligi Narodów nowe zatargi.

Rozpowszechniajcie naszą gazetę

zawsze i wszędzie pomiędzy znajomymi i przyjaciółmi!

W NIERÓWNEJ WALCE.

121)

—o—

(Ciąg dalszy).

Jej rozpalone, szare oczy miały w sobie coś z bólu i coś z nienawiści, wargi ust za to, spalone gorączką, popękane, rozchylone i drżące, zdradzały cały dramat, który huczał niezawodnie w wąskich i słabych piersiach, falujących nienormalnem, przyspieszonym tempem.

Czerska wytrzymała spojrzenie dłuższy moment i zmusiła Pilawerównę do spuszczenia wzroku ku ziemi.

— Że pani mnie przysłała przeprosić, rozumiem, nie rozumiem tylko, poco mi pani mówisz o tem, iż „on” to pani zrobić każe?! Pani wiesz niezawodnie, że mnie to bardzo mało może obchodzić.

Odwrociła się do wiszącej na ścianie pułeczki, zrzuciła na nią rękawiczki i zdejmować poczęła powoli żakiet.

— Ja do pani nie mam wcale żalu... — ciągnęła dalej, nie patrząc już na stojącą ciągle jeszcze Salomeję. — Może mi pani jednak wierzyć, że zachowanie się pani i ta scena...

Mała, drobna żydóweczka poruszyła się niespokojnie.

— Niech pani nie wspomina, niech pani nie powtarza — zawołała przerywając jej drżącym głosem. — Dosyć chyba pani ma mojego upokorzenia, dosyć mojego wstydu... Pani powinna uszanować choć cokolwiek, choć jakąś resztkę z tej resztki, która we mnie została... Pani powinna mieć także uczciwość pani powinna mieć serce!...

Naraz umilkła, zmierzyla Wandę od stóp do głowy, zatrzymała się na jej twarzy z jakimś przeraże-

niem i niespodzianie wyciągnawszy obie ręce w górę jak do modlitwy, runęła przed nią na kolana.

— Panno Wando, pani masz ojca, pani masz matkę, pani masz brata!... Panno Wando, zaklinam pania na wszystko co możesz mieć najświętszego, nie zabieraj mi go pani, nie zabieraj!...

Głos jej się rwał i łamał, szła nią jakiś owładnął i desperacja, w oczach malował się nieprzytomny obłęd, który czynił ją gotową na wszystko za cenę jednego pragnienia.

Wanda przerażona tą niezwykłą sceną, cofnęła się o krok. Pilawerówna uchwyciła ją za rękę sukni.

— Nie, nie, nie!... Ja nie puszcze pani, ja nie puszcze pani, ja panią będę trzymać mocno, pani musisz spełnić moją prośbę... Ja, ja... Ja nogi pani będę całować, ja proch zdmuchiwać będę z przed stóp!... Ja... ja... ja zostanę pani służącą, niewolnicą, czem tylko pani zechcesz!...

Położyła się na ziemi cała, silnie uchwyciła Wandę za nogi, przycisnęła do nich swe usta gorące, rozpalone tak, iż Wanda poczuła ich żar przez skórę trzewików i ze wzrastającym niepokojem poczęła się jej wyrwać.

— Panno Salomeo, co pani!... Panno Salomeo na litość!...

Ale rozpaczająca dziewczyna wlokła się za nią po podłodze na kolanach, powtarzając jedno i to samo:

— Nie zabieraj mi go pani, nie zabieraj!...

Wandzie z trudnością udało się wyrwać z jej spazmatycznych ujęć.

— Ależ, proszę pani, niech pani się uspokoi, niech mnie pani puści, bo ja pani nie rozumiem, zupełnie nie rozumiem.

Odkroczyła od niej nareszcie.

— Co pani chce odemnie?!... Pani się myli bardzo! Ja nie pani pomóż nie mogę!... Ja panią nie rozumiem!

Piwalerównie oczy zapalały znowu ale jakimś ponurym, złowieszczym ogniem.

— Aa! więc pani nie chce nie chce?! Aa!... Więc pani nie wysłucha mojej prośby?!...

Zerwała się z kolan szybko.

— A, więc dobrze, dobrze!... Pani się nie zgadza, on nie chce mnie słuchać, ja zaś też nie mogę tak, nie mogę!... Niechże się więc stanie, niechże!... Jam słabsza, a więc ja wam ustąpię, ustąpię!...

Błyskawicznym ruchem ręki wyjęła z kieszeni mały, połyskujący rewolwer i przyłożyła go sobie do skroni, zanim jednak zdążyła pociągnąć za cyngiel, drżącym ze wzruszenia palcem, Czerska rzuciła się na nią i w oka mgnieniu wyrwała jej mordercze narzędzie z rąk.

— Pani chyba zwarjowałaś, czy co?!

Pchnęła ją na krzeselko przed stolikiem i przytrzymując przemocą na miejscu, zagroziła energicznie.

— Jeżeli pani zechcesz mi się opierać, zawołam natychmiast służbę, która panią zwiąże i odstawi do Bonifratrów!...

Groźba ta jednak była zbyt cenna; wyczerpana już ostatecznie wzruszeniem dziewczyna, nie myślała się opierać wcale.

Pchnięta gwałtownie, padła na stolik, ukryła chudą, nerwową twarz w przejrzystych, watłych dłoniach i pokorna jak trusia, zaczęła płakać cicho, cichutko.

Nie była to rozpacz, nie był to ból, było to spożycie, apatyczne cierpienie; łyzy nie lały się, nie płynęły, lecz ciekły tak jakoś powolnie, obojętnie, skapując po przez suche drobne palce tak, jak z pod wilgotnych głazów piaskowca cicho w miękką mech sączącą się źródłana woda.

W sercu Wandy poruszyło się coś i patrząc na delikatne, kędzierzawe włosy Salomei, po których ślizgały się ostre blaski światła, wibrujące jak lekki złotawy pył, poczuła naraz głęboką litość dla tej pozostawionej samej sobie istoty.

Z ruchu wyborczego

Nar. Chrześ. Zjedn. Pracy urządza w niedzielę, dnia 5-go lutego o godz. 3 po południu w Katowicach w sali Powstańców, Plac Wolności

Wielki wiec wyborczy.

Przemawiać będą czołowi kandydaci śląskich list wyborczych N. Ch. Zi. Pr. byli posłowie do sejmu: ks. prałat Józef Londzin i wiceprezes związku górników Zjedn. Z. P. Alojzy Kot oraz prezes Nar. Chrz. Zjedn. Pracy burmistrz Karol Grzesik.

Na wiec ten zaprasza Szan. obywatelstwo

Komitet wyb. Nar. Chrz. Zi. Pr.

Wiece N. Ch. Z. Pracy.

odbędzie się z polecenia komitetu powiatowego w dniu 2 lutego 1928 r. w następuj. miejscowościach powiatu katowickiego:

Gykwina na sali p. Malinowskiego o godzinie 16-tej, referenci Kuc Rudolf i Muszalski Stanisław.

Bielszowice na sali p. Wszki o godz. 14-tej, referenci: Brzozowski i ks. Śliwka.

Bytków na sali p. Geizlerowej o godz. 14-tej, referenci Kupilas i Czaja Wiktor.

Bańgów na sali p. Nieszpora o godz. 15-tej, referenci Klimek Alojzy i Puławski Jakób.

Giszowiec na sali p. Sznapki o godz. 14-tej, referenci Franek Jan i Harnas Maksymilian.

Janów na sali Knapika o godz. 16, referenci pp. Miaskowic i Potempa.

Kochłowice Oberża Górnicza o godz. 15-tej, referenci Kostrzewa i Świeca.

Kończyce na sali Widawskiego o godz. 16-tej, referenci Godek i Żymła.

Makoszowy na sali Grzyworza o godz. 16-tej, referenci Dobiszewski i Musiałik.

Maciejkowice na sali Szotki o godz. 20-tej, referent Kostrzewa.

Mała Dąbrówka na sali Szalonka o godz. 15.30, referent Kłapa Mieczysław.

Pawłów na sali p. Koludka o godz. 16-tej, referenci Mizera i Kocyba.

Ruda na sali Lepiarczyka o godz. 15.30, referent Karasek.

Rozdzień-Szopienice na sali p. Freunda o godz. 12, referenci Miaskowiak i Niestrój.

Słupna na sali p. Kawy o godz. 15-tej, referent prokurator Sojka.

Wełnowiec na sali p. Wróbla o godz. 15-tej, referent Wioska Henryk.

Wirek - Nowa Wieś na sali Witałowej o godz. 15.30, referent Arendarczyk i Zembok.

Z ruchu wyborczego w powiecie pszczyńskim.

W Murckach zebrał się 25 stycznia komitet okr. N. Ch. Z. P. wraz z lokalnymi, celem omówienia i załatwienia spraw bieżących. Po wysłuchaniu referatu p. Kozyry jako prez. pow. wybrano prezesa okręgowego i zgodzono kurjera. W dalszych przemówieniach stwierdzono m. in., że Niemcy roznoszą po kopalniach swoje odezwy wyborcze, strasząc przytem robotników, że będą zwalniani z pracy, o ile nie oddadzą głosów na listy niemieckie.

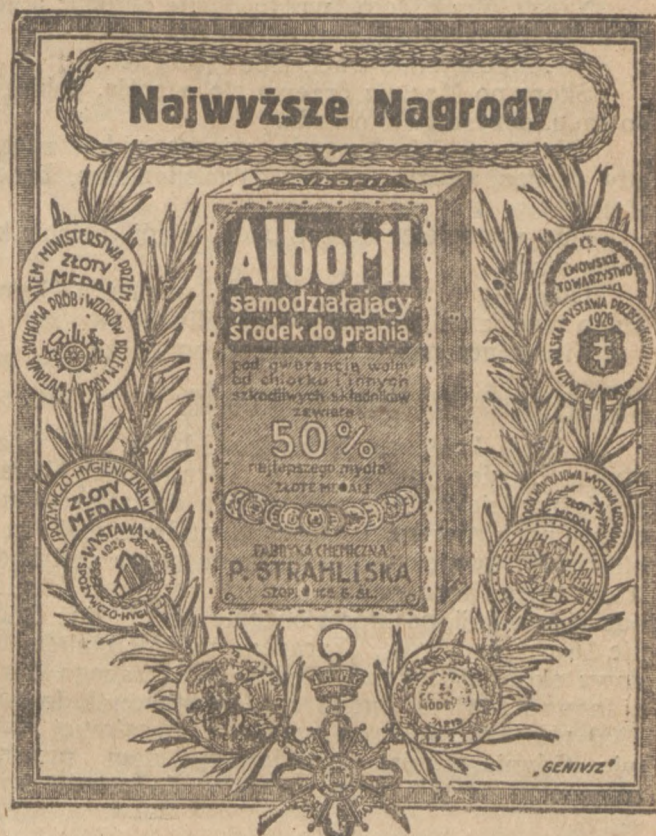
W Bieruniu Starym stało się na zebranie komitetu okręgowego i komitetów lokalnych N. Ch. Z. P. ogółem 120 ludzi, jako przedstawiciele wszystkich miejscowych i okolicznych zrzeszeń zawodowych i politycznych, którzy ponownie przyrzekli z zapałem popieranie współpracy z rządem konieczność, której przypominał im referent p. Kozyra.

W Tychach na zebranie okręgowe komitetu dnia 29 stycznia stało się 80 przedstawicieli zrzeszeń polskich z okolicy. Po wykładzie mec. Piotrowskiego wskazywali niektórzy mówcy dyskusyjni na wątpliwości przeciwników co do stanowiska rządu wobec katolicyzmu i bezrobocia. Referent wyjaśnił sprawy te tak, że zadowoleni zupełnie podziękowali za pouczenie.

W Mikołowie zebranie kom. okr. z dnia 24 stycznia nie wniosło nic nadzwyczajnego. Zebrani w liczbie 90 — z zapałem wysłuchali przemówienia p. mec. Piotrowskiego.

W Pawłowicach kom. okr. i przedstawiciele okolicy, razem około 90 osób, tak już porozumieli się poprzednio pomiędzy sobą, co do współpracy, że zebranie dnia 26 stycznia ograniczyło się niemal wyłącznie na wykładzie przeszło godzinnym pana Doleżyka, którego wysłuchano z zaciekawieniem.

W Pszczynie zagał zebranie kom. okr. i lokalnych dnia 26 stycznia p. prof. Markiewicz, przewodniczył znany działacz p. Piłot, wykład miał prezes pow. p. Kozyra. Wśród podniosłego nastroju zakończyło się posiedzenie odśpiewaniem Roty i okrzykami na cześć marsz. Piłsudskiego i wojewody Grażyńskiego.

świadczą o niedoścignionej dobroci samopierającego środka „Alboril.“

Przepis ten właściwie nie stosował się do Matki Boskiej jako wolnej od zmyły grzechu, ani do Pana Jezusa, który jako kapłan najwyższy i zarazem ofiara Boża nie potrzebował wykupu ze służby Bożej. Mimo to Maria Panna spełniła przepis moją szową w zupełności.

Wszedłszy do świątyni, wniosła na ręku Synaczka swego, jako światło na objawienie pogan. Święty Tomasz z Willanowy pisze, że Matka Boska ofiarowała Dzieciątka z temi słowy: „Racz przyjąć Ojciec Niebieski tę ofiarę, którą ci za cały świat składam. Przedmiot tej ofiary to Twój i mój Syn. Twój od wieków, mój — w czasie... Przyjmij z rąk Twojej służebnicy tę świętą ofiarę zaranną, która pod wieczór życia swego na drzewie krzyża ma być zabita. Czemże jest grzech, którym Cię świat obraził w porównaniu z tą ofiarą? Czyż nie zdoła być przez nią zupełnie zgładzony?“

My, naśladowując Najświętszą Panne, niesiemy w dniu jej Oczyszczenia i Ofiarowania Dzieciątka świece zapalone i gorejące. Te świece czyli gromnice przedstawiają Pana Jezusa w rękach naszych. Pan Jezus jest światłem świata, jak sam się nazywa. On oświeca każdego człowieka, który na świat przyszedł, światłem wiary i prawdy. On przyszedłszy na świat przez Marię, rozproszył fałszy i błędy pogańskie, okazał Boga w Trójcy Świętej, okazał dobrym niebo, a złym piekło. A jako świeca świecąc niszczy i topnieje, aż się spali, tak Pan Jezus przez cały żywot przyświecał przykładem, a potem spłonął na cześć Bogu, a nam na pożytek w ogniu miłości na ołtarzu Krzyża.

Przysłowia na luty.

Luty stały, latem upały.

Jak zapusty pogodny bywają, świat wielkanocnyh tak się spodziewają.

Gdy mróz w lutym ostro trzyma, tedy jest niedługo zima.

W lutym, gdy zagrzmie od wschodniego boku, burze i wiatry walne są w tym roku.

Gdy w Gromnice z dachów ciecie, zima jeszcze się przewlecze.

Gromnica — zimny połowica.

Jak na Matkę Boską Gromniczną, tak na święty Józef.

Gdy na Gromnice roztaje rzadkie będą urodzaje.

Na świętą Agatę wysuszyć na słońcu szmatę.

W dzień świętej Agaty, jeśli słońko przez okienko zajrzy do chaty, to wiosenka na świat spogląda z za zimowej kraty.

Wedle świętej Doroty naprawiaj człeczce ploty.

Na dzień świętej Doroty ma być śniegu nad ploty.

Scholastyka, mróz utyka, a nim Walus nam za święci, obaczyma, mróz kark skręci.

Na św. Ludwika na grudzień koń utyka.

Gdy na św. Walek deszcz pada, drugą zimę zapowiada.

Jaka pogoda jest w zapustną niedzielę taka będzie i na Wielkanoc.

Jeśli w świętego Piotra w lutym ciepło służy, do Wielkonoce zima czas swę przedłuży.

WIADOMOŚCI ZE ŚLĄSKA

Czwartek

2

lutego

Matki Boskiej Gromniczej. Uroczystość ofiarowania Dzieciątka Jezus.

Sw. Kornejusza, setnika, późniejszego biskupa w Cezarei i Palestynie. († w I wieku)

SŁOW.: MIKOŚŁAWA.

Dodawajcie w wierze cnotę a w cnotcie umiejętność... której się dzierżać, jako świece w ciemnym miejscu świecącej, dobrze czynicie, aby dzień zaświtał, a jutrzienka zesłała w sercach waszych. (II. Piotr I. 5. 19.)

Gdy się wypełniły dni oczyszczenia Marii, przynieśli Jezusa do Jerozolimy, aby go stawili Panu, a iżby oddali ofiarę. (Łuk. II. 22.)

Podług prawa Mojżesza, prawodawcy żydowskiego, niewiasta przez czterdzieści dni po urodzeniu syna nie mogła dotykać się niczego poświęconego Bogu, ani wstępować do kościoła. Dopiero po upływie tego czasu składała w kościele ofiarę, przez którą została oczyszczona z grzechu. Nadto, jeżeli miała syna pierwotnego, to i za niego też ofiarę winna była złożyć. — Najsw. Panna, która poczęła i porodziła Syna cudownym sposobem, bez grzechu i bez pokalania dziewictwa, nie podlegała owemu prawu. Jednakże z wielkiej pokory, aby się nie pysznić przed innymi, w czterdziestym dniu po narodzeniu Pana Jezusa udała się do kościoła z ofiarami za swe oczyszczenie i za pierwotnego Syna. Wtedy „starzec sprawiedliwy“ Symeon wziął Pana Jezusa na ręce i rzekł, iż on się stanie światłością świata całego. Na pamiątkę tych słów przy uroczystości tej poświęcają się świece zwane **gromnicami**, bo światło gromi ciemności czyli złego ducha. Święto zaś samo nazywają pospolicie uroczystością Najświętszej Panny Gromniczej.

Kalendarz astronomiczny: Słońce wschodzi o godz. 7.29, zach. o godz. 16.28. — Księżyc wsch. o godz. 12.35, zachodzi o godz. 5.03.

Długość dnia wynosi 8.59 godz.

Zmiany powietrza przed 100 laty: burzliwe, mroko. Jutro: zmienne.

Jutro piątek 3 lutego: św. Błażeja, biskupa i męczennika. W kościele święcą się 2 świece; a po ich poświęceniu kapłan złożywszy je na krzyż, udziela błogosławieństwa św. Błażeja wiernym.

— **Matka Boża Gromniczna.** Święto Oczyszczenia Matki Boskiej, przypadające na dzień 2 lutego, i jednocześnie Ofiarowania Pana Jezusa w świątyni, pochodzi z bardzo dawnych czasów. Ślad takiego święta pisarze kościelni znaleźli w Jerozolimie w 4-tym wieku po Narodzeniu Chrystusa. Z Jerozolimy święto rozpowszechniło się na cały Kościół.

Samo oczyszczenie wiąże się z przepisem mojąszowym, wymagającym, by matka w 40 dni po narodzeniu syna, przyszła do świątyni i przyniosła baranka na ofiarę całopalenia, a gołębia na ofiarę za grzech, ubogie matki miały ofiarować tylko parę synogarlic lub gołębi. Prócz tego matka złożyć miała pewną opłatę jako wykup syna pierwotnego ze służby kapłańskiej.

Setki tysięcy płaci Volksbund na pomoc szkolną

dożywianie, kolonie dla dzieci szkół mniejszości. Rozchód Volksbundu wynosił w roku 1924 ponad 1.300.000 zł. w roku 1925 około 1.500.000 złotych. Czyż ofiarności na polską, działość ma być mniejsza? Szpieszcie z datkami w Tygodniu Obrony Kresów Zachodnich.

Kiedy pada w ostatni wtorek, to ze mnem uciekaj na dołek.

W ostatni wtorek słonko rano wschodzi, wczesny siew nam nie zaszkodzi.

Jeśli mróz w święto Macieja, czterdzieści dni tegoż nadzieja.

Na św. Maciej lody, wróża długie chłody; a gdy płyna już struga, to i zimy niedługo.

Św. Maciej zimę traci, albo ją bogaci.

Skoro po Macieju drzewa się ogrzeją, pobiegnią do sadu, oczyścić go z owadu.

Gdy w popielec pogoda, wiosna będzie sucha; gdy deszcz, będzie mokra; a jeżeli zimno, będzie zimna.

Gdy w popielec deszcz pada, to rój gasienic kałusie zjada.

Gdy ciepło w lutym, zimno w marcu bywa, długo trwa zima, to jest nie wątpliwa.

Kiedy luty puści, to marzec wypieczę.

Województwo śląskie

* **Linja kolejowa Katowice-Gdynia.** W niezadługim czasie powstanie w Tarnowskich Górach stacja rozdzielcza i sortownia dla zestawiania tam całych pociągów węgla śląskiego nad morze. W roku bieżącym również podjęte zostaną prace nad budową drugiego toru na linii Kalety-Podzamcze, celem odciążenia linii, po której obecnie kursuje już dziennie 16 par pociągów. Zarazem ma być podjęta budowa około 250 kilometr. odcinka, łączącego Herby z Inowrocławiem, gdyż rząd postanowił do roku 1930 ukończyć budowę magistrali węglowej Katowice-Gdynia, która przedewszystkiem przejmie transporty węgla wywozowego do portów morskich. (o)

* **Stowarzyszenie burmistrzów i naczelników gmin Województwa Śląskiego.** W sobotę, dnia 28 stycznia odbyło się konstytucyjne zebranie Stowarzyszenia burmistrzów i naczelników gmin na Województwo Śląskie. Zebranie poprowadził wykład inżyniera Stanisława Griegera o bezpylnym wywożeniu śmieci. Zebraniu przewodniczył burmistrz Flach. Po przedstawieniu statutu stowarzyszenia przez syndyka Związku gmin p. Kuhnerta, zebrani przyjęli statut i uchwalili powołać do życia Stowarzyszenie. Na prezesa Stowarzyszenia wybrano prezydenta miasta Katowic dr. Górnika, na wiceprezesa burmistrza Flacha, do zarządu weszli panowie Spaltenstein, Broncel, Koj, Fojkis, dr. Kopiec, Weber i Figna. Do komisji rewizyjnej powołano pp. Szeję, Tomanka i Bienioska, zaś do sądu honorowego pp. Dubiela, Kudere i Broła. Na odbytem następnie posiedzeniu zarządu uproszono syndyka p. Kuhnerta do objęcia kierownictwa spraw Stowarzyszenia. Ponadto uchwalono dwie rezolucje, które będą przedłożone przez prezydium Stowarzyszenia p. wojewodzie.

* **Budżet Województwa Śląskiego.** Śląskiej radzie wojewódzkiej przedłożono budżet województwa śląskiego za rok 1928/29. Budżet obejmuje w wydatkach i dochodach sumy do 83 miliony złotych. W wydatkach najwyższą pozycję, bo 34 milj. zł wykazuje szkolnictwo, 11 milionów zł zakłady humanitarne krajowe i opieka społeczna, urząd robót publicznych 6 milj. zł. Budżet obejmuje też wydatek 500.000 złotych na budowę zameczku murowanego dla Prezydenta Państwa w Wiśle na Śląsku Cieszyńskim. Po zatwierdzeniu budżetu przez radę wojewódzką będzie on przedłożony sejmowi śląskiemu.

Z Katowickiego.

Katowice. (Jubilat-kolejarz). Dnia 3 b. m. obchodzi jubileusz 30-lecia swej pracy w kolejnictwie Franciszek Płaczek, przodownik ślusarski z parowozowni Katowice. (O.)

— (Kradzież z włamaniem). Dnia 29-go stycznia między godz. 2—6 włamali się nieznani sprawcy do magazynu produkcji rolnej przy ul. Muniuskiej 6, skąd skradli 75 kg masła, wartości około 458 złotych na szkodę Hermana Szaula z Bytomia, właściciela magazynu. Dochodzenia w tej sprawie w toku.

Mysłowice. (Kradzież z włamaniem). Dnia 28 stycznia o godz. 18 włamali się nieznani sprawcy do mieszkania Antoniny Włochowskiej przy ul. Pszczyńskiej 13, skąd skradli 750 złotych gotówki i złoty zegarek damski z bransoletką, wartości około 200 złotych. Sprawcy dostali się do mieszkania przy pomocy wytrycha. Dochodzenia za sprawcami w toku.

Dąbrówka Mała w Katowickiem. (Częściowe przeniesienie robotników). Z powodu częściowego zastawienia kopalni „Jerzy” w ostatnim czasie przeniesiono z wymienionej kopalni na kopalnię „Maks” w Michałkowicach 25 robotników.

— (Nowy komendant posterunku policji). Rozkazem głównej komendy policji województwa śląskiego na miejsce dotychczasowego komendanta posterunku w Małej Dąbrówce mianowany został starszy przodownik Zieliński z Bogucic.

Zawodzie pod Katowicami. (Nieszczęśliwy wypadek). Dnia 28 stycznia o godz. 7.15 został zasypany w tutejszej fabryce chemicznej podczas kopa-

Gielda pieniężna i towarowa.

Waluty zagraniczne na giełdzie warszawskiej w dniu 30 stycznia 1928 r.

Płacono za dolara amerykańskiego 8.88 złotych; za funt szterlingów angielskich 43.34 złotych; za 100 franków francuskich 34.90 złotych; za 100 koron czeskich 26.35 złotych; za 100 lirów włoskich 47.10 złotych; za 100 franków szwajcarskich 171.19 1/2 złotych.

* **Katowickie ceny ziemiopłodów z dnia 31 stycznia 1928 r.** Płacono za 100 kilogramów franko stacja wojewódzka w walucie złotowej: Pszenica 51 do 52. Żyto 44.50—45.50. Owies 38.00—39.50. Jęczmień 43—45. Makuch lniany 52—53. Makuch słonecznikowy 48—49. Osucie pszeniczne 29.50 do 31.00. Osucie rżane 29.50—31.00. Tendencja spokojna.

Warszawska giełda zbożowa w dniu 30 stycznia 1928 r.

Żyto kongresowe 39.20—39.75. Pszenica poznańska franko Warszawa 50—51. Jęczmień browarowy kongresowy 40.10. Uspokojenie spokojne. Obroty 195 tonn.

* **Ceny bydła na centralnej targowicy w Mysłowicach.** W dniu 30 stycznia spędzono na centralnej targowicy: 837 krów, 47 jałówek, 51 wołów, 75 buhaj, 29 cieląt i 1817 sztuk nierogacizny. Z ubiegłego tygodnia pozostało 28 sztuk bydła rogatego. Płacono za kilogram żywej wagi: buhaje klasa B 160—164, klasa C 150—160 groszy; krowy i jałówki klasa B 156—165, klasa C 150—155, klasa D 149 groszy i poniżej; świny klasa A 230—240, klasa B 220—229, klasa C 210—219, klasa D 200—209, klasa E poniżej 200 groszy. Ceny na bydło utrzymały się na poziomie z ubiegłego tygodnia, natomiast wieprze podrożały o 5 groszy na kilogramie.

Poznańska giełda zbożowa. w dniu 30 stycznia 1928 r.

Żyto 38.40—39.40. Pszenica 45—46. Jęczmień do przemiału 33—35. Jęczmień browarowy 39.50 do 41.00. Owies 32.50—34.50. Osucie rżane 27.00 do 28. Mąka rżana 70 procent 54.75. Mąka rżana 65 procent 56.25. Mąka pszeniczna 65 procent 65—69. Uspokojenie słabsze.

nia sztucznego nawozu robotnik Feliks Alfer stąd, przyczem bryła sztucznego nawozu splaszyla nieszczęśliwego głowę. Nieszczęśliwy poniósł śmierć na miejscu. Zwłoki odstawiono do szpitala OO. Bonifratrów w Bogucicach.

— (Usiłowane samobójstwo). Dnia 29-go stycznia usiłował pozbawić się życia asystent kolejowy Teodor H., zam. w Zawodziu przez pchnięcie nożem w pierś w okolicy serca. Pierwszej pomocy udzielił lekarz dr. Adamczyk, poczem odstawiono samobójcę do szpitala OO. Bonifratrów w Bogucicach. Przyczyny targnięcia się na życie dotychczas nie stwierdzono.

Michałkowice w Katowickiem. (Kradzież z włamaniem). W nocy na 28 stycznia włamali się nieznani sprawcy do biura wagi kopalni „Maks”, skąd skradli kasetkę żelazną z zawartością 390 złotych. Dochodzenia za sprawcami w toku.

Chorzów w Katowickiem. (Eksplzja w elektrowni). W sobotę, 28 stycznia w godzinach rannych nastąpiła eksplozja w elektrowni chorzowskiej, która w swych skutkach okazała się katastrofalną. Eksplozji uległa tablica rozdzielcza skutkiem czego pozabawione były przed ługie godz. prądu elektrycznego liczne zakłady przemysłowe, kopalnie, instytucje, oraz tramwaje. — Ruch zamarł kompletnie a robotnicy byli zmuszeni do przymusowego odpoczynku. Personal elektrowni natychmiast po wypadku przystąpił do naprawy uszkodzeń, aby w czasie najkrótszym udostępnić odbiór prądu. Praca ta jednak napotykała na ogromne trudności gdyż siła wybuchu wyrządziła ogromne szkody wytlaczając całą ścianę domu. Mimo to dom nie runął dzięki jedynie konstrukcji żel-betonowej. Szkoda wyrządzona eksplozją wynosi około 24 tys. zł. Z ludzi nikt na szczęście nie odniósł szwanku.

Nowawieś w Katowickiem. (Zniewaga policjanta). Niejaka Julia Nierobówna znieważyla słowami ordynarnymi tutejszego przodownika policji, gdy ten upominał mieszkańców do czyszczenia ulic. Na rozprawie sądowej dnia 30 stycznia b. r. skazano Nierobówną za obrazę na dwa tygodnie więzienia, które to karę zawieszono na przeciąg dwu lat.

Z Świętochłowickiego.

Świętochłowice. (Porażony przez prąd). W ubiegłą sobotę w czasie jazdy został porażony prądem konduktor tramwajowy Tomczyk, wskutek czego odniósł poważne rany. Rannego odwieziono do szpitala huty „Bismark” w Wielkich Hańdżach.

— (Wykład dla młodzieży.) W czwartek odbył się w lokalu T. C. L. przy udziale 190 słuchaczy wykład z obrazami świetlnymi dla młodzieży męskiej, a w piątek przy tej samej liczbie słuchaczy w klasztorze dla młodzieży żeńskiej. Wykłady te wygło-

śli kierownik szkoły II. p. Grabiec na temat: „Wyprowadza Nansen”. Pani nauczycielka Grabcowa opowiedziała młodzieży bajkę „Djabieł Boruta”, również na tle obrazów świetlnych. Następny wykład dla chłopców odbędzie się w czwartek o godz. 17-tej w lokalu T. C. L. na temat: „Zamki w Polsce”, a dla dziewcząt w piątek o godz. 19-tej w klasztorze.

Król Huta. (Licytacja niewykupionych zastawów). Dnia 7 i 8 lutego 1928 r. odbędzie się od godz. 9-tej rano w lombardzie miejskim przy ul. Bytomskiej 19 licytacja niewykupionych zastawów do nr. 46362. Wykup zapadłych zastawów musi nastąpić najpóźniej do dnia 31 stycznia 1928 r. Od dnia 1 lutego b. r. doliczane będą koszty licytacyjne. Tak zw. zastawy depozytowe, niepodlegające ustawie lombardowej będą również zlicytowane w oznaczonych dniach, jeżeli do tego terminu nie zostaną wykupione w ciągu 1 miesiąca po zapadłości pożyczki, lub jeżeli zaległe odsetki nie będą zapłacone. Przed licytacją lombard zamknięty jest dla publiczności dnia 6 lutego 1928 r. Osiągnięte przy licytacji odbytej dnia 6 i 7 grudnia 1927 r. nadwyżki za sprzedane zastawy od nr. 41713—43545 odebrać można za oddaniem kwitu zastawowego w przeciągu jednego roku w kasie lombardu miejskiego.

Ruda w Świętochłowickiem. (Z ruchu abstynenckiego). Tow. Polek w Rudzie odbyło w piątek, dnia 27-go stycznia b. r. swoje miesięczne posiedzenie. Ponieważ nadchodzi w całej Polsce „Tydzień Propagandy Trzeźwości”, zarząd tegoż towarzystwa sprowadził referenta, który wygłosił referat na temat: „Rodzina w walce z alkoholizmem”. Prelegent p. Kunsdorff, sekretarz diecezjalny stow. abstynenckich z Katowic przedstawił członkiniom zżubne skutki używania alkoholu w rodzinie i wzywał wszystkie niewiasty polskie do walki z tym szkodnikiem naszego społeczeństwa. Zwraca się uwagę wszystkim stowarzyszeniom Polek, żeby podczas „Tygodnia Propagandy Trzeźwości” urządziły na swych zebraniach miesięcznych wykłady treści antyalkoholowej. Po referentów można się zgłaszać do sekretariatu Stowarzyszeń Abstynenckich Katowice, ul. Ks. Damrota 8, telefon nr. 735.

Z Pszczyńskiego.

Bieruń Stary w Pszczyńskim. (Misje OO. Oblatów). Od 8-go do 16-go lutego b. r. odbędzie się w tutejszej parafii misje, odprawione przez OO. Oblatów. W środę wieczór, 8-go lutego, około godz. 6 kazanie wstępne. W czwartek, piątek i sobotę (9, 10 i 11 lutego) urządzają OO. specjalne i odrębne od misji rekolekcje dla dzieci szkolnych. Wszystkie dzieci szkolne z miejscowości do parafii należących stawia się w te trzy dni do kościoła na godz. 10. Misje dla dorosłych pójda tymczasem swoim biegiem. — W dniu 14-go lutego obchodzi parafia odpust św. Walentego.

Z Rybnickiego.

Rybnik. (Założenie Bractwa wstrzeźmieliwości). W niedzielę, 5-go lutego po sumie odbędzie się w Domu parafialnym zebranie celem założenia Bractwa wstrzeźmieliwości. Bractwo to będzie podzielone na dwie grupy i to, zupełnie wstrzeźmieliwych, t. j. takich, którzy się od wszelkich napojów alkoholowych całkowicie wstrzymują i tak zw. miernych, którzy się tylko od palonych napojów całkowicie wstrzymują, a innych trunków jak piwa i wina tylko wyjątkowo i umiarkowanie używają. Członkami Bractwa mogą zostać już nawet dzieci, które były pierwszy raz do Komunii św. Mimo, że są czasy bardzo ciężkie, nałóg pijaństwa szczególnie tu w Rybniku bardzo jest zakorzeniony. To też zadaniem tego Bractwa będzie wyteżona walka z alkoholizmem. Mielmy współczucie z tymi nieszczęśliwymi ofiarami pijaństwa i ratujmy je. Dlatego ks. proboszcz zaprasza wszystkich parafian, ażeby jak najliczniej przybyli na zebranie i przystępowali do Bractwa na chwałę Bogu i dla ratowania bliźnich. Niech nikt nie stroni od tego Bractwa i nie gardzi nim. Szczególnie kobiety, które najwięcej pod tym względem cierpią, niech się zbroją do walki z wrogiem szczęścia w rodzinie. Niech sobie wezmą za wzór bohaterki amerykańskie, które swą wytrwałą i mężną walką zdołały przeprowadzić to, że dziś w Ameryce sprzedaż napojów alkoholowych jest zakazana. Kto się czuje zdolnym do całkowitego wstrzymania się od alkoholów, niech dla dobra przykładu odrazu wstępuje do grupy abstynenckiej. Odważnie i mężnie łączmy się w szeregu do walki, bo sprawa ta jest bardzo ważna dla rodzin, państwa i narodu. Przy Bractwie wstrzeźmieliwości będzie także założone Bractwo Dzieciątka Jezus dla dzieci szkolnych. Rodzice, posyłajcie wasze dziatki do tego Bractwa, ażeby już z wczesną uczyły się poznawać i unikać alkoholu. Zgłoszenia do Bractwa wstrzeźmieliwości przyjmuje Szymon Kowalik, ul. Cmentarna nr. 11.

Każdy świadomy Polak winien być członkiem Związku Obrony Kresów Zachodnich.

Ojajnień udzielają Koła Miejsowe Z. O. K. Z. i Kierownictwo Okręgu Z. O. K. Z. Katowice Poczta 16.

Ostatnie telegramy.

Hołd dla marszałka Piłsudskiego.

Warszawa. (Pat). Prezes Rady Ministrów, Marszałek Józef Piłsudski otrzymał szereg depeš z wyrazami czci i hołdu, m. in. nadeszła następująca depeša: Walne zgromadzenie Związku Zrzeszeń Pracowników Publicznych w Białej (województwo Krakowskie) przesyła Prezesowi Rady Ministrów Marszałkowi Piłsudskiemu, twórcy i obrońcy niepodległości Polski, niestrudzonemu organizatorowi gospodarczego dobrobytu i społecznego ładu gorące wyrazy wdzięczności i jednogłośnie zgłasza akces do akcji bezpartyjnego bloku współpracy z rządem.

Kongres Stanu Średniego, obradujący w Katowicach, przesał Marsz. Piłsudskiemu wyrazy czci i uznania za Jego owocną pracę, kładącą podwaliny pod gospodarczy rozwój Państwa Polskiego.

Depesze o podobnej treści otrzymał Pan Marsz. Piłsudski od komitetu wyborczego miasta i powiatu Włocławka, od ukraińskiego komitetu wyborczego w Lubieszowie, od właścicieli nieruchomości, zebranych na zjeździe w liczbie 300 w Kielcach, oraz od szeregu gmin z różnych stron Polski.

Dochody z monopolu tytoniowego.

Warszawa. (Pat). Skutkiem przeprowadzonych w zarządzie i zakładach monopolu tytoniowego reorganizacji daje się zauważyć stały wzrost dochodów z tego źródła. Do maja 1927 r. maksymalny miesięczny dochód wynosił 27 milj. zł. Od czerwca do grudnia 1927 r. suma ta wynosiła stale po 30 milj. zł. miesięcznie. Za styczeń rb. Polski Monopol Tytoniowy wpłacił do Skarbu Państwa 40 milj. zł.

Górnośląskie zawody narciarskie.

Katowice. (Pat). Zarząd Koła Narciarskiego przy Polskim Towarzystwie Tatrzańskim w Katowicach ustalił termin drugich górnośląskich zawodów narciarskich na dzień 19 lutego rb. Zawody obejmować

będą 18 km. biegu dla starszych, oraz bieg pań i juniorów. Miejsce zawodów — Barania Góra. Bliższe szczegóły podane zostaną osobno.

Albert Thomas o swej podróży śląskiej.

Wiedeń. (Pat). Dyrektor Międzynarodow. Biura Pracy p. Albert Thomas na łamach „Neue Fr. Presse” mówi o swej podróży na Górny Śląsk w r. 1928. „Obawialiśmy się wszyscy, że rozerwanie Górnego Śląska spowoduje jego upadek. Obawy te jednak okazały się zgoła niezasadne. Górny Śląsk pracuje bardzo intensywnie i bardzo skutecznie”. Pan Albert Thomas zamierza odbyć za 6 tygodni podróż po Górnym Śląsku, aby poinformować się dokładnie o stosunkach gospodarczych i społecznych, panujących na Śląsku.

Stosunki niemiecko-rumuńskie.

Bukareszt. (PAT). Poseł niemiecki w Bukareszcie konferował 31 bm. w ministerstwie finansów z rumuńskim prezesem rady ministrów Bratianu. Przypuszczają tu, iż rozmowa ta pozostawała w związku z podróżą ministra spraw zagr. Titulescu do Berlina. Niektóre dzienniki podają, że głównym celem podróży ministra Titulescu do Berlina jest zawarcie paktu o niezaczepianie i traktatu przyjaźni z Niemcami. Stresemann jest podobno gotów konferować w tej sprawie.

Francusko-amerykański traktat rozejmczy.

Paryż. (PAT). Agencja Havasa donosi z Waszyngtonu, że traktat rozejmczy pomiędzy Francją a Stanami Zjednoczonymi, w sprawie którego prowadzone są w chwili obecnej rokowania, podpisany ma być w najbliższym czasie.

S. 3. nie zginęła.

Nowy Jork. (PAT). Departament marynarki otrzymał wiadomość, iż zaginiona łódź podwodna S. 3 zatrzymała się na wodach półn. wybrzeża Florydy.

Z. O. K. Z. a społeczeństwo.

Związek Obrony Kresów Zachodnich należy do najbardziej rozgałęzionych organizacji na ziemiach zachodnich. Na Górnym Śląsku niema prawie miejscowości, która by nie miała własnego koła miejscowego ZOKZ. Koła te przytem prowadzą zasadniczo planową pracę społeczną kulturalno-oświatową i obywatelsko-wychowawczą w sposób systematyczny, stanowiąc w ten sposób ruchliwy pobudzający stale uwagę społeczną twórczy czynnik pracy narodowej. To też ZOKZ. promieniujący wokół bezinteresownym patriotyzmem stał się równocześnie zbiorowiskiem najczynniejszych pracowników społecznych i dlatego nie ma u nas prawie działacza społecznego, któryby w ten czy inny sposób w ramach ZOKZ. nie współdziałał i ideałów związkowych nie szerzył.

Ta szczerza wziętość, jaką się ZOKZ. u społeczeństwa cieszy nie przeszkadza jednak, że również na związku sprawdza się przysłowie: „jeszcze się ten nie urodził, któryby wszystkim wygodził”. Jest rzeczą naturalną, że ZOKZ. ma swych wrogów w obozie niemieckim. Jest jednak prawdziwym choć smutnym, że od czasu do czasu spotyka się ZOKZ. także ze strony pewnych kół polskich z atakami, które jednak, jak dotychczas, pozbawione były słusznego podstawu. Dlatego też będzie niecelowym powtarzanie i polemizowanie z nimi. Najtrafniejszą oświecenia będzie wskazane na fakt, że właśnie przyjaciele polityczni kół, które lekkomyślnie porywają się z zarzutami na ZOKZ. zasiadają w ciałach kierowniczych i nadzorczych Związku i ci właśnie przyjaciele atakujących stwierdzać muszą raz po raz jak niesprawiedliwe i niesumienne zarzuty stawia się Związkowi.

Z. O. K. Z. nie jest bowiem organizacją partyjną, ani też, jak niektórzy lekkomyślnie twierdzą organizacją opanowaną przez ludzi jednej partii. Tak w kołach jak i w ciałach kierowniczych znajdują się ludzie, którzy poza Związkiem zaliczają się do różnych obozów politycznych. Przecież w skład za-

razdu śląskiego ZOKZ. obok innych ludzi wchodzi też poseł chadecji Kwiatkowski, ks. prof. Kojzar i inni, którzy „sanatoriami” nie byli i nie są. Różna przynależność partyjna nie przeszkadza jednak tym ludziom na terenie Związku zapomnieć o swych sympatiach partyjnych i tam, gdzie tego wymaga interes społeczny, reprezentowany przez ZOKZ. współpracować ręką w rękę z przeciwnikami politycznymi, bo przecież, kłkolkwiek tylko przeciwnik ten byłby, jeśli tylko jest uczciwym i dobrym Polakiem, jemu również leży na sercu dobro całości i w imię tego dobra ogólnego współpracować jest możliwa i potrzebna.

Jeśli przejrzymy osoby przeciwników ZOKZ., zauważymy, że są to ludzie, którzy kiedyś stali w pracy tej organizacji, zostali jednak z niej usunięci, względnie sami się usunęli. — Nie zrozumieli oni, że organizacja tego charakteru, jak ZOKZ. ostać się i skutecznie pracować może tylko bezpartyjnością i w wątpleniach swych kierować się może tylko interesem państwowym i narodowym, choćby w danej chwili nie o-powiadało to interesom partii, do której dany członek ZOKZ. należy. Poza tę grupę osób dla których wskaźnikiem postępowania są ambicje osobiste przed koniecznościami społecznymi, ZOKZ., spotyka tylko przyjaciół rozumiejących, że rozwój swój zawdzięcza ZOKZ. swej wartości dla Kresów, oraz, że bez ZOKZ. istniałaby na Śląsku niezapewniona luka w naszym życiu społecznym.

Zyczący swój stosunek do ZOKZ. ujawniało społeczeństwo polskie niejednokrotnie w dorocznym „Tygodniu Obrony Kresów” przyczyniając się do powodzenia zbiórki, jaką w tym tygodniu urządza się. Również w bieżącym roku społeczeństwo nie zapomni o organizacji, której jako jednej z czołowych przypadła rola umacniania polskości Śląska i pracowania nad dobrem ludu śląskiego.

czeskiego A. Dworzaka „Rusałka” z pp. J. Chodakowską, L. Kochańską, M. Bielecką, M. Lewicką, W. Stróżyńską i M. Zunową, J. Stepniowskim, M. Martinim i A. Kopciuszewskim. Tańce i ewolucje taneczne układu baletmistrza W. Wierzbickiego wykona cały zespół baletowy. Dyryguje kierownik opery p. M. Zuna.

„Trubadur”

Przepiękna i arcy melodyjna opera J. Verdiego „Trubadur” będzie najbliższą nowością repertuarową opery katowickiej.

„Wieszczka Lalek”

„Wieszczka Lalek” balet w 1 akcie w 2 obrazach z muzyką L. Bajera ukaże się w niedługim czasie na scenie Teatru Polskiego.

Repertuar.

Środa, dnia 1-go lutego „Aida” o godz. 7-mej wieczór.

Czwartek, dnia 2-go lutego „Tomcio Paluch” o godz. 3.30 po południu.

Czwartek, dnia 2-go lutego „Rusałka” o godz. 7-mej wieczór.

Sobota, dnia 4-go lutego „Tomcio Paluch” o godz. 3.30 po południu.

Sobota, dnia 4-go lutego „Rusałka” o godz. 7-mej wieczór.

Teatr Polski w Mikołowie

Zapowiedziane na poniedziałek, dnia 30 b. m. przedstawienie „Chorego z urojenia” w Mikołowie w sali Hotelu Polskiego ukaże się w Mikołowie dnia 7-go lutego t. j. we wtorek.

Bilety są do nabycia u p. Ligonia (skład skór) w Mikołowie.

Program radiowy.

Czwartek, 2-go lutego.

Katowice, fala 422 m.

10.15 Transmisja nabożeństwa z katedry poznańskiej — 12.00 Sygnał czasu, komunikaty i hejnał z wieży Mariackiej — 12.10 Transmisja koncertu z Filharmonii warszawskiej — 14.00 Odczyt religijny: Znaczenie uroczystości Matki Boskiej Gromnicznej (Wygłosi ks. dr. Rosiński) — 14.20 Odczyt rolniczy z Warszawy — 14.40 Koncert z płyt gramofonowych — 15.15 Transmisja koncertu symfonicznego z Filharmonii warszawskiej — 17.20 Rozmaitości — 18.55 Komunikaty — 19.10 Transmisja z Krakowa: Pogadanka dla pań — 19.35 Odczyt: Polacy narciarze-turyści w Szwajcarii. Wspomnienia z wyprawy na szczyty: Segnes, La Cristallina i Blindenhorn. — 20.30 Koncert wieczorny z Warszawy — 22.00 Sygnał czasu i komunikaty P. A. T. — 22.30 Transmisja muzyki tanecznej.

Warszawa, fala 1.111 m.

10.15 Transmisja nabożeństwa z katedry poznańskiej — 12.10 Transmisja z Filharmonii — 14.00 do 15.15 Komunikaty — 15.15 Transmisja z Filharmonii — 17.20 Rozmaitości — 19.10 Transmisja odczytu z Krakowa — 20.30 Koncert wieczorny orkiestry dętej — 22.00 Komunikaty — 22.30 Transmisja muzyki tanecznej — 23.30 Komunikaty P. A. T.

Kraków, fala 566 m.

10.15 Transmisja nabożeństwa z katedry poznańskiej — 12.00 Transmisja hejnału z wieży Mariackiej i komunikatów — 12.10 Transmisja z Filharmonii warszawskiej — 15.15 Transmisja z Filharmonii warszawskiej — 17.20 Rozmaitości — 17.40 i 18.10 Odczyty — 19.10 Pogadanka dla pań — 20.00 Transmisja hejnału z wieży Mariackiej i komunikaty — 22.30 Transmisja muzyki tanecznej.

Wrocław, fala 322,6 m.

Gliwice, fala 250 m.

16.30 Koncert — 18.25 Odczyt ekonomiczny — 18.55 Biuletyn meteorologiczny — 19.00 do 19.50 Lekcja stenografii i lektura angielska — 20.00 Muzyka kameralna — 21.30 Płyty gramofonowe — 22.30 Lekcja tańca do 24.00 muzyka taneczna.

Poznań, fala 344,8 m.

10.15 Transmisja nabożeństwa z katedry poznańskiej — 12.30 Koncert południowy — 15.15 Transmisja koncertu z Filharmonii warszawskiej — 16.45 i 17.20 Odczyty — 17.45 Koncert popołudniowy — 19.35 Odczyt — 20.00 Komunikaty gospodarcze — 20.30 Koncert wieczorny — 22.00 Sygnał czasu i komunikaty — 22.30 Transmisja muzyki tanecznej.

Berlin, fala 483,9 m.

12.30 Kwadrans dla rolnika — 15.30 do 16.30 Odczyty — 17.00 Ballady — 19.00 do 10.55 Odczyty — 20.30 Orkiestra — 22.30 Lekcja tańca i muzyka taneczna.

Wiedeń, fala 217,2 m.

11.00 Poranek muzyczny — 16.15 Koncert popołudniowy — 18.00 Odczyt — 18.30 Komunikat sportowy — Dalszy program audycji podany będzie przez radio.

Piątek, 3-go lutego.

Katowice, fala 422 m.

16.20 Komunikaty Polskiego Związku Zrzeszeń Gospodarstwa Województwa Śląskiego — 16.40 Skrzynka pocztowa — 17.05 Komunikaty Wydziału Skarbowego Woj. Śl. — 17.20 Wykład historii polskiej — 17.45 Koncert popołudniowy — 18.55 Komunikat sportowy i towarzystwa tatrzańskiego — 19.15 Rozmaitości — 19.30 Odczyt z cyklu skarbowość państwowa — 19.55 Transmisja z Warszawy — 20.15 Transmisja koncertu symfonicznego z Filharmonii warszawskiej — 22.00 Sygnał czasu i komunikaty P. A. T.

Warszawa, fala 1.111 m.

15.00 Komunikaty meteorologiczne i gospodarcze — 16.20 Przegląd wydawnictw periodycznych — 16.40 Odczyt: Metody popierania rozwoju oszczędności — 17.45 Transmisja z Wilna — 19.05 Komunikaty rolnicze — 19.15 Rozmaitości — 19.55 Propaganda muzyki z cyklu „Dzieje muzyki” — 20.15

Teatr Polski w Katowicach

„Aida”

Przepiękna opera J. Verdiego ukaże się na scenie w środę, dnia 1-go lutego. W partjach głównych ukażą się pp. Bielecka, J. Chodakowska, H. Miller, E. Narożny, M. Martini i J. Popiel. Dyryguje kierownik opery p. Milan Zuna.

Popołudniowe popularne przedstawienie „Tomcio Palucha”

W czwartek, dnia 2-go lutego (święto) o godz. 3.30 pop. ukaże się ciesząca się rekordowym powodzeniem stale zapelniająca widownię po brzegi przepiękna bajka H. Zbierzchowskiego „Tomcio Paluch”. Bilety należy wśsełnie zakupywać w kasie teatru. Telefon nr. 2448.

„Rusałka”

W czwartek, dnia 2-go lutego o godz. 7-mej wieczorem ukaże się opera znakomitego kompozytora

CZYTELNICY! Agitujcie za naszą gazetę!